

**ת"פ 53947/12/21 - אל מאיר (2002) בע"מ, ח.פ.
513281238, תמ"א 38 הפרטיזנים 30 בע"מ, ח.פ. 514878339, פרי
רועי אורי, נגד מדינת ישראל - רשות המיסים, מדור תביעות ת"א**

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"פ 53947-12-21 מדינת ישראל- רשות המיסים - לשכה משפטית - מחלקה פלילית נ'
אל - מאיר (2002) בע"מ ואח'

מספר בקשה:16

לפני כבוד השופט אביב שרון

בעניין: 1. אל מאיר (2002) בע"מ, ח.פ. 513281238

2. תמ"א 38 הפרטיזנים 30 בע"מ, ח.פ. 514878339

3. פרי רועי אורי, המבקשים

נגד

מדינת ישראל - רשות המיסים, מדור תביעות ת"א המשיבה

החלטה

לפניי בקשה למחיקת כתב האישום מטעמים שהגשת כתב האישום אוניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית, בהתאם לסעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982.

רקע

1. נגד המבקשים - שתי חברות העוסקות ביזמות ובניה ומנהלן הפעיל - הוגש כתב אישום מתוקן המייחס להם 5 עבירות של אי הגשת דין וחשבון, בניגוד לסעיף 216(4) לפקודת מס הכנסה.

על פי העובדות, הנאשמים חייבים להגיש דו"חות בצירוף מאזן וחשבון רווח והפסד מאושרים על ידי רואה חשבון על הכנסותיהם. נאשמים 1 ו-3 לא הגישו את הדו"חות של נאשמת 1, כאמור, לשנת המס 2018 (כאשר מחזוריה העסקיים של נאשמת 1 בשנת מס זו, על פי הדיווחים למע"מ, עמדו על סך של 3,696,271 ₪); ולשנת המס 2019 (כאשר מחזוריה העסקיים של נאשמת 1 בשנת מס זו, על פי הדיווחים למע"מ, עמדו על סך של 978,593 ₪); נאשמים 2 ו-3

עמוד 1

לא הגישו את הדו"חות, כאמור, לשנת המס 2020 (כאשר מחזוריה העסקיים של נאשמת 2 בשנת מס זו, על פי הדיווחים למע"מ, עמדו על סך של 4,417,636 ₪); ונאשם 3 לא הגיש דו"חות על הכנסותיו, כאמור, לשנות המס 2019 ו-2020.

טיעוני ב"כ המבקשים

2. בבקשה נטען שביום 13.6.22 נעשתה פניה למשיבה להמיר את כתב האישום לקנס מנהלי. ביום 21.6.22 נדחתה הבקשה מן הטעם ש"בשנת 2019 הומר כתב אישום בקנס מנהלי... בגין עבירות דומות". בספטמבר 2022, נעשתה פניה למנהל מחלקת חקירות ברשות המיסים בה נתבקש מנהל המחלקה, בשנית, להמיר את כתב האישום בקנס מנהלי. הבקשה סורבה בשנית בנימוק שמדובר בבקשת המרה שניה בתוך פרק זמן קצר, כאשר ביום 28.6.18 הוגש כתב אישום נגד נאשמים 1 ו-3 בגין אי הגשת דו"חות במועד, אשר לבסוף הומר לקנס מנהלי. מנהל המחלקה, על פי הנתען, טען שידייו כבולות והוא אינו מוסמך להמיר את כתב האישום בקנס מנהלי שכן הנוהל בנדון מחייב אותו, אך הוא הציע שב"כ המבקשים יפנה לפרקליטות המדינה, בין אם בבקשת המרה ובין אם בבקשה לעיכוב הליכים.

ביום 18.9.22 הגיש ב"כ המבקשים ליועץ המשפטי לממשלה בקשה לעיכוב הליכים וזו נדחתה ביום 25.12.22. משכך, מנהל מחלקת החקירות ברשות המיסים נותר בדעתו שלא להמיר את כתב האישום לקנס מנהלי.

נטען שביום 9.6.22 הוסרו כל המחדלים מושא כתב האישום המתוקן וכל הדו"חות החסרים הוגשו, ומשכך, לא נגרם נזק לקופת המדינה כאשר חוב המס בסך 60,000 ₪ שולם במלואו.

לאור האמור לעיל, התבקש בית המשפט להורות על ביטולו של כתב האישום, מהטעמים הבאים - מדובר בעבירה טכנית ברף הנמוך של עבירות המס; המחדלים הוסרו ולכן לא נגרם כל נזק לקופת המדינה; נאשם 3 קיבל אחריות מלאה על מעשיו; אכן, מדובר בעבירה שניה, אך נסיבות הישנותה חריגות; נאשם 3 אמנם מנהל פעיל של נאשמת 1, אך הרוח החיה והמנהל בפועל של הנאשמת הוא אביו, מר מאיר שממה; לגבי נאשמת 2 - מדובר בעבירה ראשונה; הנזק הצפוי לנאשם 3 באם יורשע יהיה גדול, שכן מדובר בנאשם צעיר, אב ל-3 קטינים, אחד מהם על הרצף האוטיסטי; נאשם 3 מבקש לקבל רישיון קבלן על פי חוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאות, והרשעה יהיה בה כדי לאיין אפשרות זו או להכביד עליה; לנאשם 3 קרובים בארצות הברית והרשעה פלילית תכביד עליו או תמנע ממנו אפשרות לקבל אשרת כניסה (ויזה) לארצות הברית; נסיבות בריאות קשות וחריגות של בני משפחתו הגרעינית (בנו, אביו, אמו, אחיו וחמותו) מחייבים עזרתו הצמודה לזמן ארוך; נסיבות כלכליות חריגות - נאשמת 2 נפלה לתרגיל "עוקץ" של קבלן משנה שקיבל כספים וברח מבלי להשלים את העבודה (הקבלן הורשע בגין עבירות של העלמת הכנסה ואי ניהול ספרים).

3. נטען שעיון בנוהל שעל פיו פועלת המשיבה בשוקלה בקשות להמרת כתב אישום בקנס מנהלי - נוהל שגילוי התבקש ונעתרתי לבקשה במסגרת החלטתי מיום 19.4.23 - מעלה שהנאשמים עומדים בשישה מתוך שבעת קריטריונים המנויים בו, ואילו הדרישה לפיה לא הומר כתב אישום קודם בקנס מנהלי ב-5 השנים האחרונות, עברה ברובה (3 שנים).

4. ב"כ המבקשים הפנה לפסיקה הדנה בביקורת שיפוטית של בית המשפט על סבירות ההחלטה להעמיד לדין,

כמו גם לפסיקה הדנה במיקומן של העבירות האסדרתיות במדרג חומרה נמוך ביחס לעבירות המס, וטען ש"דרך המלך" בנסיבות תיק זה היא המרת כתב אישום בקנס מנהלי. עוד הפנה לחוק העבירות המנהליות ולהוראת ביצוע מס הכנסה/הוראת ביצוע מיסוי מקרקעין 6/2012 מיום 30.4.12 מהם עולה בבירור, לדבריו, שיש להעדיף את המסלול המנהלי על פני הגשת כתב אישום פלילי בעבירות מעין אלה, גם כאשר מדובר בעבירה שניה שעבר הנאשם, אם כי, כאן מדובר בשיקול דעת של התובע. נטען שאין להתייחס למעשיהם של הנאשמים במקרה דנן כ"עבירה חוזרת", אלא כעבירה ראשונה, וזאת מן הטעם שסעיף 2(ג) לחוק העבירות המנהליות קובע ש"עבירה חוזרת" היא עבירה שנעברה בפעם השניה בתוך 3 שנים מיום שנעברה העבירה הראשונה.

5. לסיכום, ב"כ המבקשים לא חלק על סמכותה של המשיבה להגיש את כתב האישום נגד המבקשים, ואולם, טען שהחלטתה אינה סבירה נוכח הנסיבות הספציפיות של המקרה דנן, כמפורט לעיל. ב"כ המבקשים "יבא" כתמיכה בטענתו מבחנים המיושמים בהחלטות בבקשות נאשמים להימנע מהרשעתם בדיון.

טיעוני ב"כ המשיבה

6. ב"כ המשיבה טענה בתגובתה הכתובה כי המשיבה פעלה בעניינם של המבקשים על פי הנוהל שעניין קריטריונים להמרת כתב אישום בקנס מנהלי. נטען שבשנת 2019 הומר בקנס מנהלי כתב אישום קודם שהוגש נכד הנאשם בגין עבירות דומות - 3 עבירות של אי הגשת דו"חות" (ת"פ 12302-07-18) ועל כן, הוראות הנוהל קוימו שכן מדובר בנאשם שעבר בתוך 5 שנים, מאז שהומר כתב אישום פלילי שהוגש נגדו בקנס מנהלי, עבירות דומות; ואף המשך והוסיף לעבור עבירות גם במהלך ההליך הנוכחי, בעטין תוקן כתב האישום ונוספו לו עבירות.

נטען שהנאשם עבר לא פחות מ-11 עבירות מס בתקופה של מספר שנים - כך, נפתחו נגד הנאשם 6 תיקי חקירה ברשות המיסים - 3 התיקים הראשונים לא טופלו משפטית או מנהלית, וניתנה לנאשם שהות להסיר את המחדל בכל אחד מהם והם נסגרו, כל אחד בעתו, לאחר שהמחדלים הוסרו; תיק חקר רביעי השתכלל לכתב אישום אשר ייחס לנאשם 3 עבירות של אי הגשת דו"ח במועד, והוגש בשנת 2018, ובשנת 2019 הוא הומר בקנס מנהלי; בדצמבר 2021 הוגש נגד הנאשם ההליך הפלילי דנן, כאשר תחילה יוחסו לנאשם 3 עבירות, אך כתב האישום תוקן בשנת 2022 ונוספו לו 2 עבירות מס נוספות. נסיבות אלה מראות שהנאשם שב ועובר עבירות מס, 11 במספר, מבלי שניצל את ההזדמנויות שניתנו לו על ידי רשות המיסים, אשר נהגה עמו באורך רוח.

עוד נטען שסעיף 15 לחוק העבירות המנהליות קובע שאם סבר תובע שהנסיבות מצדיקות הגשת כתב אישום חלף הטלת קנס מנהלי, יגיש כתב אישום ובלבד שיפרט את הנימוקים לכך. בענייננו, פירטה המשיבה את נימוקיה ואף שלחה אותם לב"כ המבקשים שלא השלים עמם.

המשיבה התייחסה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, לרבות נסיבות בריאותיות של בני משפחתו הקרובים, אך טענה שכל אלה לא מנעו מהנאשם להמשיך לעבוד במחזורים עסקיים של מיליונים, כמפורט בכתב האישום המתוקן. עוד נטען שנסיונותיו האישיות של הנאשם הובאו בבקשה לעיכוב הליכים, אך הוחלט שאין בהן כדי להצדיק הפסקת ההליכים הפליליים.

בנסיבות אלה, ועל סמך פסיקה של בית המשפט העליון, נטען שהמשיבה הפעילה שיקול דעת בהגשת כתב האישום דנן, החלטתה סבירה ואין להתערב בה.

דין והכרעה

7. נקודת המוצא בענייננו, היא שהסמכות להגשת כתבי אישום פליליים נתונה לתביעה הכללית במדינה, וכך גם הסמכות להחליט אם להגיש כתב אישום או להסתפק בהטלת קנס מנהלי. כך, סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 קובע ש"ראה תובע שהועבר אליו חומר החקירה שהראיות מספיקות לאישום אדם פלוני, יעמידו לדין, זולת אם היה סבור שנסיונות העניין בכללותן אינן מתאימות להעמדה לדין"; וכך, קובע סעיף 15 לחוק העבירות המנהליות, תשנ"ו-1995 - והעבירות אותן ביצעו הנאשמים, לכאורה, מוגדרות כעבירות מנהליות בגינן ניתן להסתפק בהטלת קנס מנהלי חלף הליך פלילי - כי "קביעת עבירה כעבירה מינהלית אין בה כדי לגרוע מסמכותו של תובע להגיש בשלה כתב אישום, כאשר הוא סבור שהנסיונות מצדיקות זאת מטעמים שיירשמו...".

8. עוד יש להפנות להלכה המשפטית הנוהגת, לפיה לא בנקל יתערב בית המשפט בשיקולי המאשימה בכל הנוגע להעמדה לדין פלילי של הנאשמים, והוא לא יחליף שיקול דעתה בשיקול דעתו. כך נפסק בדנ"פ 5387/20 רותם נ' מדינת ישראל (15.12.21) בפיסקה 88 ואילך -

"בהחלטה בשאלה אם להגיש כתב אישום, מסור לרשויות התביעה שיקול דעת רחב... משמעו של שיקול דעת רחב זה הוא כי בידיהן הכוח לבחור בין מספר החלטות חוקיות שונות. החלטת רשויות התביעה מתקבלת בהתאם למקצועיותן הרבה, ונגזרת של עובדה זו היא כי בית המשפט יתערב בה רק אם ימצא כי היא לוקה בחוסר סבירות קיצוני או בעיוות מהותי... אמת המידה המצמצמת להתערבות בשיקול הדעת של רשויות התביעה משתרעת לאורכו ולרוחבו של ההליך הפלילי - משלב החקירה, דרך ההחלטה להגיש כתב אישום ועד לשלב הערעור... כך גם יושמה אמת מידה זו בפועל - מעטים עד מאוד הם המקרים שבהם התערב בית משפט זה בשיקול דעתן של רשויות התביעה בהחלטה שעניינה הגשת כתב אישום... אכן, מרבית המקרים שהובאו בפסיקת בית משפט זה כווננו להחלטה שלא להגיש כתב אישום ולא להחלטה הפוכה - אך גם בהקשר שבו עסקינן, אמת המידה שתופעל תהיה דומה... והדברים יפים גם לעילות הסבירות והמידתיות, שבהן נתון לרשויות התביעה מתחם אפשרויות חוקיות... לסיכומה של נקודה זו אדגיש כי בבחינת טענה בדבר סבירות או מידתיות ההחלטה להגיש כתב אישום, על הערכאה הדיונית לשים לנגד עיניה את היקף ההתערבות שתואר לעיל. על בית המשפט להימנע מלהחליף את שיקול דעת התביעה בשיקול דעתו, ולהקפיד על כלל זה גם בדיון בשאלות של סבירות ומידתיות".

9. לאחר שנתתי דעתי לאמור בבקשה ובתגובה לה, באתי לכלל מסקנה שיישום הוראות החוק והפסיקה, כמפורט לעיל, מביא לדחיית הבקשה, וכך אני מחליט. להלן טעמי:

א. סעיף 15 לחוק העבירות המינהליות קובע שבעבירות פליליות שחוק העבירות המינהליות חל עליהן (ואין חולק שהעבירות המנויות בכתב האישום המתוקן כאלה) מוקנה לתובע שיקול רחב אם להגיש כתב אישום נגד חשוד או להטיל עליו קנס מנהלי. נאמר שבמידה והתובע רואה שהנסיונות מצדיקות זאת, יגיש כתב אישום ויפרט טעמיו לכך.

ב. עיון בהוראת הנוהל שהמשיבה פועלת על פיו מעלה שתובע סביר רשאי היה לקבל החלטה בדבר העמדה לדין של הנאשמים, ונימוקיו פורטו בהרחבה בתשובה לב"כ המבקשים (נספח ד' לבקשה) משנתוני הספציפיים של התיק דנן אינם עומדים באחד הקריטריונים המנויים בנהל, ובענייננו - "אין לנאשם מקרה בעברו בתקופה האחרונה (5 שנים) בו הומר כתב אישום בתשלום קנס מנהלי" (נספח ה' לבקשה).

ג. מתברר שנגד נאשמים 1 ו-3 הוגש בעבר, ביום 5.7.18, כתב אישום (ת"פ כ"ס) (12302-07-18) המייחס להם שלוש עבירות של אי הגשת דו"חות לגבי שנות המס 2016-2105, וביום 7.5.19, לאחר הסרת המחדלים, הומר כתב האישום לקנס מנהלי.

הווה אומר שמלבד 5 העבירות שעברו, לכאורה, הנאשמים בהליך שלפניי, עברו נאשמים 1 ו-3 שלוש עבירות קודמות זהות. הנה כי כן, משמדובר בנאשמים שניתנה להם הזדמנות אחת וכתב אישום קודם שהוגש נגדם בגין אותן עבירות בוטל, לאחר הסרת המחדלים, והומר לקנס מנהלי, והם שבו וביצעו את אותן העבירות, בתוך 5 שנים, קיים אינטרס ציבורי בהעמדתם לדין. מעבר לכך, כתב האישום המקורי בתיק זה ייחס לנאשמים 1 ו-3 3 עבירות של אי הגשת דו"חות לשנות המס 2019-2018, ואולם ביום 3.5.22 תוקן כתב האישום והוספו לו 2 עבירות נוספות של אי הגשת דו"חות לשנת המס 2020. ללמדך, שהנאשמים המשיכו, לכאורה, לבצע עבירות.

ד. אכן, הנאשמים הסירו את המחדלים ושילמו את המס הנובע מהדו"חות, ואולם, נתון זה אין בו כדי להפחית מהאינטרס הציבורי שבהעמדתם לדין, אלא יש בו, על פי הפסיקה הנוהגת, להביא להקלה בעונשם, במידה ויורשעו בסופו של יום.

ה. נסיבותיו האישיות של הנאשם - לרבות מצבם הרפואי של בנו, אביו, אחיו, אמו וחמותו, כמו גם רצונו להירשם בפנקס הקבלנים הרשומים וכוונתו לבקש אשרת כניסה (ויזה) לארצות הברית - כל אלה הם שיקולים ששקל היועץ המשפטי לממשלה בדחותו את בקשת הנאשמים להפסקת הליכים, ולא נמצאה לי עילה להתערב בהחלטה אשר התקבלה בדרגים הגבוהים של המשיבה, כשאינני מחליף את שיקול דעתם בשיקול דעתי שלי. עניינים אלה, ככל ששורשעו הנאשמים בדינם, יובאו בין יתר השיקולים בקביעת עונשם של הנאשמים.

10. הנה כי כן, מדובר בנאשמים שעברו, לכאורה, 5 עבירות זהות ל-3 עבירות שביצעו בעבר, בתוך 5 שנים מיום שהומר כתב אישום קודם שהוגש נגדם בקנס מנהלי; מחזוריהן העסקיים של הנאשמות, אז והיום, גבוה ועומד על מיליוני שקלים; כתב האישום המקורי שהוגש בהליך הנוכחי תוקן ונוספו לו 2 עבירות לשנת מס עוקבת; בשני המקרים המחדלים הוסרו לאחר הגשת כתבי האישום; כתב האישום הוגש בהתאם לשיקול דעתו הרחב של התובע ובהתאם לנוהל על פיו פועלת המשיבה; נסיבותיהם האישיות של הנאשמים נבחנו על ידי הדרגים הגבוהים במשיבה, במסגרת בקשה לעיכוב הליכים שהוגשה, והוחלט להמשיך בהליכים נגדם, החלטה שלא נמצאה עילה להתערב בה; נסיבותיהם האישיות של הנאשמים, לרבות מצב רפואי של בני משפחה, רצון להירשם כקבלן רשום וכוונה לבקש אשרת כניסה לארצות הברית, יישקלו במסגרת גזר הדין במידה ויורשעו הנאשמים.

11. לאור האמור לעיל, מצאתי לדחות את הבקשה.

12. נקבע למענה ליום 21.6.23 שעה 10:00. ב"כ הנאשמים יזהיר את נאשם 3 בחובת התייצבותו לדיון.

המזכירות תשלח את ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, י"ג סיוון תשפ"ג, 02 יוני 2023, בהעדר הצדדים.